

jeg varfom med, hvilcke Principer man her gaar hen og flaar fast i en eventuel ny Hærlø. Thi det kan man sige sig selv, at hvad man nu faar vedtaget ved en endelig Revision af Hærløven, vil man vanskeligt gjennem mange Tider igjen kunne komme bort fra. Jeg er en Ven af den gamle Hærlø, og mit Standpunkt er derfor dette: Før jeg vil være med til at foretage Forandringer, som jeg anser for at være Tilbagestridt eller for uheldige og skadelige, vil jeg hellere indtil videre blive ved den nu bestaaende Hærorbning, og det interesserede mig derfor i saa Henseende at høre den Udtalelse fra den høitærede Krigsminister i forrige Møde, at Hærløven, trods dens Mangler, ingenlunde kan siges at være ubrugelig, som den er. Jeg hører til dem, der med Glæde faae Hærløven af 6te Juli 1867 træde i Kraft (Kjær: Det gjorde jeg ikke!). Ja, derom kan der jo være forskjellige Meninger. Men efter min Overbevisning ser jeg ikke rettere end, at der der gjordes et godt Stridt fremad i Retning af at gjøre Hæren til, hvad jeg i god Forstand vil kalde en folkelig Hær. Der er derfor visse Principer flaaet fast i den nugjældende Hærlø, som jeg paa ingen Maade vil give mit Samtykke til at komme bort fra. Jeg skal saaledes nævne i første Række den almindelige Værnepligt. Det betragter jeg som et stort Fremstridt, dette at enhver vaabensør Mand skal være Soldat. (Th. Nielsen: Det blive de ikke). Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds siger, at det blive de ikke, jeg beklager ogsaa, at man ved Vedømmelserne paa Sæssionerne synes paa en Maade at ville komme bort fra Tanken om almindelig Værnepligt. Jeg er enig i den Betragtning, at det er for stort et Antal vaabendygtige Mænd, der bliver kasteret paa Sæssionerne, og jeg haaber, at den høitærede Krigsminister vil have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold. Jeg ønsker, som sagt, ikke skjult eller aabenbart at komme bort fra Principet om den almindelige Værnepligt. Jeg er derfor ogsaa en Modstander af det Forslag, som den ærede Minister har i sit Hærløforslag, der gaar ud paa at gjøre Værnepligtsbyrden saa ulige, at noget af Mandstabet skal uddannes i 2 Maanedere, andre i 6, medens andre skulle blive liggende inde i 17. Er der Noget, der skal vække Misstemning mod den almindelige Værnepligt, tror jeg, at det at gjøre Værnepligtsbyrden saa ulige, vil være godt stikket dertil. Et andet Princip i den nugjældende Hærlø, som jeg sætter megen Pris paa, er Principet om værnepligtige Befalingsmænd. Dette, at enhver Mand kun have Udbygt til at fremmes til Officer, enten han er sødt i en Hytte eller paa en Herregaard, er for mig et Princip, som jeg sætter i første Række, og som jeg ikke ønsker der skal rokkes ved. Nu siger man vel, at det har viist sig, at der ikke er det tilstrækkelige Antal værnepligtige Befalingsmænd. Det

indbrømmer jeg; men jeg er fuldstændig uenig med den ærede Rigsdagmand for Kolding, naar han i forrige Møde ligesom ved Sagens 1ste Behandling vilde tillægge Befolkningen den væsentligste Skyld deri, thi det er ikke rigtigt. Min Erfaring gaar i den sikk modsatte Retning; den gaar i den Retning, at den væsentligste Skyld for, at der ikke er det tilstrækkelige Antal værnepligtige Befalingsmænd, er adskillige Officerer, der ikke loyalt have villet udføre dette Princip i den nugjældende Hærlø. Min Anklage gjælder ikke alle Hærens Officerer, jeg veed, at der er mange Officerer, som loyalt ere gaaede ind paa dette Princip, og jeg har talt med Flere, som derfor ogsaa have sagt, at de ved deres Udførelser i Reglen aldrig have faret den fornødne Tilgang, men det er mig bekendt, at der er Befalingsmænd, som have vægret sig ved at indstille og anbefale Mænd, og jeg kan ikke se Andet, end at den væsentligste Grund til denne Vægning har været, at de vare Sønner af Mmuen, og at de ikke havde den Dannelse, som disse Befalingsmænd sætte Pris paa, saa at de derfor ikke mente at kunne anbefale dem, men det tror jeg er en Krænkelse af det Princip, som ligger til Grund for denne Bestemmelse i Hærløven om de værnepligtige Befalingsmænd. Jeg kan nævne mange saadanne Exempler, og jeg skal nævne eet. Jeg har her liggende for mig paa min Plads et Brev, som jeg har modtaget fra en begavet ung Bondesøn paa Fyn, hvori han meddelex, at uagtet han bestod som Nr. 1 paa Korporalskolen, uagtet han aldrig har været straffet eller tiltalt, og uagtet det ikke er ham bekendt, at der er Noget at flage over hans hele Forhold, negtede dog — det er bedst jeg nævner Navnet — Oberst Klüwer ved 5te Bataillon at anbefale ham. Den Paagjældende er vel en Bondesøn, men det, at han har bestaaet som Nr. 1 paa Korporalskolen, turde vel dog indeholde Binesbyrd om, at han maatte være kvalificeret til at være Befalingsmand. Han veed ingen anden Grund, hvorfor den nævnte Oberst ikke vilde anbefale ham, end den, at da samtlige Befalingsmandslever vare præsenterede for Obersten, spurgte denne ham, hvor han havde gaaet i Skole, og da Vedkommende svarede, at han som Barn havde gaaet i en Fristole og som Bogen paa en Høistole, smilede Obersten og sagde: „det smider nok ikke Synderligt af sig“. Resultatet blev, at Vedkommende ikke vilde anbefale ham; men at det skulde være tilstrækkelig Grund til at negte en Mand at blive Officer, at han som Barn har gaaet i en Fristole og senere paa en Høistole, forekommer mig at være en temmelig stærk Tilfidsættelse af de Grundsaetninger, som have fundet deres Udtryk i Loven af 1867 om værnepligtige Befalingsmænd. Et andet vigtigt Punkt i den nugjældende Hærlø, som jeg heller ikke ønsker at komme bort fra, er det, der ligger til Grund for